

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

o wysokość składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 września 2016 r.,

zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 marca 2016 r., sygn. akt III WSC [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił postanowieniem z 17 marca 2016 r., III WSC [...] skargę kasacyjną J. S. (odwołująca się) od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 8 kwietnia 2014 r., III AuA [...], ustaliwszy uprzednio wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 3.483 zł.

Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że w odrzuconej skardze kasacyjnej odwołująca się wskazała jako wartość przedmiotu zaskarżenia wymienioną powyżej kwotę, argumentując jednocześnie, że skarga jest dopuszczalna, ponieważ przedmiotem sporu nie jest wysokość zaległych składek, lecz objęcie obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego. Sąd Najwyższy zwrócił skargę celem sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia oraz rozważenia dopuszczalności skargi.

Po dokonaniu czynności sprawdzających, Sąd drugiej instancji ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia oraz przyjął, że przedmiotem postępowania sądowego była prawidłowość ustalenia należnych od odwołującej się składek na ubezpieczenia zdrowotne w wysokości 3.483 zł. Wartość ta jest niższa, niż 10.000 zł, a zatem skarga kasacyjna została uznana za niedopuszczalną.

Odwołująca się zaskarżyła powyższe postanowienie zażaleniem, w którym kwestionuje odrzucenie skargi na podstawie art. 398² § 1 zd. 2 k.p.c. Zdaniem odwołującej się przedmiotem postępowania sądowego było ustalenie braku zadłużenia, to jest kwestia objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne.

Sąd drugiej instancji odrzucił skargę kasacyjną odwołującej się z powodu jej niedopuszczalności z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia (3.483 zł). Zgodnie z art. 398² § 1 zd. 2 k.p.c., w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia wyłącznie w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Sprawa, w której odwołująca zaskarżyła wyrok Sądu drugiej instancji skargą kasacyjną, nie jest sprawą o przyznanie lub wstrzymanie świadczenia emerytalnego bądź rentowego. Nie jest także, wbrew wywodom zażalenia, sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Postępowanie sądowe zostało zainicjowane przez odwołującą się od decyzji organu rentowego z 16 maja 2011 r. określającej wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. W odwołaniu od tej decyzji odwołująca się wносиła o jej zmianę i ustalenie, że nie ma obowiązku wnoszenia składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie określonej w zaskarżonej decyzji (k. 2). Z uzasadnienia odwołania wynika jednoznacznie, podobnie jak z treści zażalenia, że odwołująca się kontestowała wynikające z zaskarżonej decyzji żądanie zapłaty zaległych składek. Odwołująca się uważała (uważa nadal), że żadna zaległość w tym zakresie nie powstała. Przyjmuje, że w miesiącach, w których nie osiągnęła przychodu z prowadzonej

działalności gospodarczej, nie była zobowiązana do odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne z tego tytułu. Odwołująca się nie kwestionowała podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, lecz powstanie zaległości składkowej (por. uzasadnienie odwołania „do dnia dzisiejszego opłaciłam wszystkie należne składki na ubezpieczenie zdrowotne w należnej wysokości”, „żadna zaległość z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne nie istnieje”). W tej sytuacji, skoro przedmiot postępowania sądowego wyznacza treść decyzji organu rentowego oraz (w dalszej kolejności) treść odwołania, sprawa, w której wniesiono skargę kasacyjną (odrzuconą przez Sąd drugiej instancji) jest sprawą o ustalenie braku zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne a nie sprawą o podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Niezależnie od powyższego należy przypomnieć, że zgodnie z postanowieniami Sądu Najwyższego z 19 listopada 2009 r., I UZ 84/09 (LEX nr 1663529) oraz z 18 września 2013 r., II UZ 48/13 (LEX nr 1555553), choć ubezpieczenie zdrowotne ma charakter ubezpieczenia społecznego, to jest ubezpieczeniem odrębnym od ubezpieczeń objętych ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zm.) (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 października 2004 r., I UZ 35/04, OSNP 2005 nr 7, poz. 101 oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2007 r., III UZP 4/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 226). Objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, jeżeli następuje z ustawy a nie na wniosek, nie wymaga decyzji Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ), a uzyskanie prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego jest uzależnione tylko od dokonania czynności zgłoszeniowych określonych w art. 74-76 ustawy z dnia 24 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm., dalej jako ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej) (wyrok Sądu Najwyższego z 26 marca 2007 r., I UK 284/06, M.P.Pr. 2007 nr 8, s. 432).

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), to dyrektor oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia jest właściwy do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego,

do których zaliczono sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń (art. 109 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej). Od decyzji Dyrektora oddziału wojewódzkiego NFZ przysługuje odwołanie do Prezesa Funduszu. Natomiast od decyzji Prezesa Funduszu służy skarga do sądu administracyjnego (art. 110 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej).

W art. 109 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej wyłączono ze spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń z tego ubezpieczenia sprawy z zakresu wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne, które nadal należą do właściwości organów ubezpieczeń społecznych. Skoro zatem podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu nie jest stwierdzane w decyzjach organu rentowego, nie może być kwestionowane w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Dlatego skarga kasacyjna w przedmiocie wyznaczonym decyzją określającą wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne przysługuje tylko w przypadku przekroczenia wartości przedmiotu zaskarżenia określonej w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.

Z tych względów oddalono zażalenie (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

aw